

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

SBO Petrus Dondersschool

Plaats : Gemert
BRIN nummer : 02RT|C1
Onderzoeksnummer : 287734
Datum onderzoek : 21 april 2016
Datum vaststelling : 20 juni 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	7
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	11
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	15
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	17
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	23

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

SBO Petrus Dondersschool heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De start van een nieuwe directeur en managementteam leidde tot een nieuwe opvatting over de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs op de school en de versterking daarvan. Dit maakte veel energie los binnen het team. Vanuit een sterk gedragen visie werkt het team met grote inzet en bevologenheid aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs op SBO Petrus Dondersschool.
- Het team investeerde in het pedagogisch klimaat en pedagogisch handelen en dat is terug te zien in de respectvolle en eenduidige manier waarop leerlingen en leraren met elkaar omgaan. Ook de ouders met wie gesproken is, zijn positief over het schoolklimaat en over de aandacht die er voor de leerlingen is.
- De focus van de schoolontwikkeling ligt nu meer op het leren van de leerlingen. De leraren hebben goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en betrekken hen steeds meer bij hun eigen ontwikkeling. Het team heeft de intentie om dit verder uit te bouwen. De koppeling van de ontwikkelingsperspectieven naar de planning van doelen en aanpak in de groepsplannen en vervolgens naar het handelen in de groep, kan nog sterker.
- De leraren werken gezamenlijk aan de verdere verbetering van hun didactische vaardigheden. De basale didactische vaardigheden zijn behoorlijk goed verzorgd: heldere en doelgerichte uitleg en een stevige structuur in de lessen. Het team kan de afstemming binnen het didactisch handelen verder uitbouwen. Verder ligt er de uitdaging om het uitgangspunt om 'hoge verwachtingen' te hebben van de leerlingen vorm te geven in het didactisch handelen en in de inrichting van de leeromgeving.
- De school stemt het eigen beleid goed af op de onderwijsbehoeften van de (veranderende) leerlingenpopulatie. Een voorbeeld hiervan is de aanpak om de mondelinge communicatie van leerlingen veel aandacht te geven en te stimuleren (Taal in interactie). Het woordenschatonderwijs zou nog verder kunnen worden versterkt.
- Verder kan de school de ambitie om hoge verwachtingen van leerlingen te hebben en hen uitdaging te bieden, verder tot uitdrukking brengen in het dagelijks handelen en in de inrichting van de speelleeromgeving.

- De inspectie kan voor SBO-scholen nog geen oordeel geven over de behaalde resultaten. De eindopbrengsten lijken over de afgelopen drie schooljaren van voldoende niveau.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten					•

Onderwijsresultaten

De inspectie is op dit moment nog niet in staat om te beoordelen of de leeropbrengsten van SBO Petrus Dondersschool overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft dan ook nu nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft zij zich op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters een beeld gevormd van deze opbrengsten. Bij een algemene vergelijking van de behaalde toetsresultaten en de gemiddelde cognitieve capaciteiten van de groep schoolverlaters ontstaat het beeld dat de school voor begrijpend lezen en rekenen een behoorlijk goed resultaat haalt.

Het vormt een uitdaging voor het team na te denken over het eindniveau dat leerlingen (minimaal) moeten bereiken op andere kennisgebieden en vaardigheden. Actuele ontwikkelingen in de school zoals de aanbodlijn voor mondelinge taal, bieden hiertoe zeker kansen.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling				•
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

Onderwijsproces

SBO Petrus Dondersschool biedt de leerlingen een leerstofaanbod dat is gebaseerd op de kerndoelen voor Nederlandse taal en rekenen. Het aanbod voor rekenen en wiskunde sluit inmiddels aan bij de referentieniveaus. Dit zal binnenkort ook het geval zijn voor taal.

Om het leerstofaanbod meer af te stemmen op de kenmerken/ onderwijsbehoeften van de leerlingen, heeft het team zich geschoold in de stimulering van de mondelinge communicatieve vaardigheden bij leerlingen. In elke groep staat de taalkring centraal, met hierbinnen aandacht voor de aspecten van 'taal leren in interactie'. Daarnaast krijgen leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften op het gebied van spraak-taalontwikkeling aanvullend aanbod in de 'Taalklas'. Het woordenschatonderwijs kan verder ontwikkeld worden. Het team zou een duidelijke aanpak en lijn binnen de school moeten proberen te verwezenlijken, met o.a. ook aandacht voor de taalrijke leeromgeving. Naast de instrumentele vaardigheden behoren ook de ontwikkeling van sociale en emotionele competenties tot het reguliere aanbod. Het team wil het aanbod eigentijds maken door leerlingen vaardigheden te laten ontwikkelen die hen goed voorbereiden op de hedendaagse samenleving.

Om zicht op de ontwikkeling te krijgen en te houden, maakt SBO Petrus Dondersschool voor elke leerling een ontwikkelingsperspectief. Ouders worden betrokken bij het opstellen en evalueren hiervan. Het team wil de betrokkenheid van ouders bij het ontwikkelingsperspectief nog verder vergroten. In de kindgesprekken bespreken de leerkrachten met alle leerlingen waar zij staan en waar naartoe gewerkt wordt. Het ontwikkelingsperspectief bestaat uit drie onderdelen: een ontwikkelingsdeel met de protectieve/belemmerende factoren, het geplande uitstroomniveau en leerrendementsverwachtingen, een plannings- en evaluatiedeel met daarin de vertaalslag naar geplande tussendoelen en de evaluatie hiervan, en een handelingsdeel waarin pedagogische en didactische ondersteuningsbehoeften vastgelegde worden. De uitwerking hiervan ligt vast in de uitgebreide en inzichtelijke groepsoverzichten en wordt vervolgens vertaald in verschillende leerroutes in de groepsplannen. Deze koppeling tussen ontwikkelingsperspectieven, groepsoverzichten en de doelen en aanpak in de

groepsplannen kan nog verder versterkt worden. Dit zal de afstemming van de instructie op verschillen tussen leerlingen ten goede komen. Nu zijn basisinstructies soms te lang voor sterkere leerlingen en is de diepgang van de verlengde instructie wisselend. Op dit punt kunnen leerkrachten nog verder groeien.

Over het geheel genomen is het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren van ruim voldoende kwaliteit. De leraren laten veel vakmanschap zien: ze leggen de leerstof helder uit en brengen structuur aan in de lessen. Zij zorgen voor een positief en ondersteunend klassenklimaat. Dit alles leidt ertoe dat er sprake is van een gunstig leerklimaat voor de leerlingen. Wel kan, naast de eerder genoemde afstemming van de instructie, het activeren van het denken van leerlingen schoolbreed nog aandacht krijgen. Het bieden van denktijd, het doorspelen van beurten en het variëren in 'type' vraagstellingen, kunnen een goede aanvulling zijn op het handelingsrepertoire van de leerkrachten. Een transfer van interactievaardigheden die leerkrachten inzetten bij de 'taalkringen' naar andere instructie- en begeleidingsmomenten, is een kans die zeker benut moet worden.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Schoolklimaat en veiligheid

Het team van SBO Petrus Dondersschool biedt leerlingen een veilige omgeving. Leerlingen, leerkrachten en ouders gaan op een prettige manier met elkaar om. De leerkrachten besteden veel aandacht aan het welbevinden van leerlingen en zorgen ervoor dat leerlingen sociale vaardigheden ontwikkelen. Het programma hiervoor loopt als een rode draad door de school. Leerlingen voelen zich betrokken bij de schoolgemeenschap en hun inbreng wordt serieus genomen. Het team heeft hoge verwachtingen van haar leerlingen en vertaalt dit naar ambitieuze doelen voor leerlingen in de ontwikkelingsperspectieven. Meer nog dan nu het geval is, kunnen de leerkrachten deze hoge verwachtingen tot uiting brengen in het dagelijkse handelen. Bijvoorbeeld door deze hoge verwachtingen ook vaker te benoemen voor leerlingen, door het bieden van een uitdagende leeromgeving en het stimuleren van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van leerlingen. Wat dit betreft kan het schoolklimaat nog ambitieuzer. Leerlingen en leerkrachten geven aan zich veilig te voelen op school. De uitkomsten uit actuele veiligheidsmetingen bevestigen dit.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering				•
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog				•

Kwaliteitszorg en ambitie

Het onderwijs op SBO Petrus Donderschool is volop in ontwikkeling. Directie en team hebben zicht op de onderwijskwaliteit van de school en zijn voortdurend gericht op verdere verbetering hiervan.

Met het aantreden van de nieuwe directeur en een nieuw managementteam, veranderde ook de onderwijskundige aansturing binnen de school. Het team is nu veel meer gezamenlijk verantwoordelijk gemaakt voor de schoolontwikkeling en de uitvoering hiervan. De schoolleiding geeft hierbij 'richting en ruimte'. Deze veranderingen brachten een nieuw elan in de school. Er is een cultuur ontstaan waarbinnen het team sterk gericht is op het verbeteren van de eigen deskundigheid en de kwaliteit van de school. Na een herijking van de pedagogische visie en de versterking van pedagogische leerkrachtvaardigheden, ligt de focus van de kwaliteitsontwikkeling nu op het 'leren' in de school. De veranderende schoolpopulatie vormt hiervoor een belangrijke aanleiding. Met behulp van experts in de klas, filmopnames, coaching en intervisie werkt het team gezamenlijk aan het verder verbeteren van het didactisch handelen. Dit proces kan nog sterker gericht worden door gegevens die beschikbaar zijn uit lesobservaties ook op schoolniveau te bundelen en te analyseren. Verder zou een 'externe blik' waardevolle aanvullingen kunnen bieden op het eigen zicht op de geboden onderwijskwaliteit.

Ouders geven aan goed geïnformeerd te worden over de ontwikkeling van hun kind en de ontwikkelingen op school. Het team hecht veel waarde aan een goede samenwerking met ouders. Het team heeft de ambitie om in de komende periode het 'educatief partnerschap' met ouders verder vorm te geven.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op SBO Petrus Dondersschool.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Reactie op Inspectieverslag SBO Petrus Dondersschool

Inleiding

De wijze waarop de inspectie het inspectiebezoek heeft afgelegd is als zeer positief ervaren. De totale ontwikkeling van de school is vanuit een gemeenschappelijk kader bekeken en besproken. Alle geledingen, leerlingen, ouders, OR, MR, team, directie en bestuur, hebben hierbij de gelegenheid gehad om mee te praten en te denken over de kwaliteiten en aandachtspunten van onze school. We zijn als school zeer trots op de inhoudelijke bevindingen van de inspectie. Het geeft een duidelijke richting voor de verdere ontwikkeling van onze school.

Voorafgaand aan het inspectiebezoek is er door de school een zelfbeoordelvragenlijst ingevuld over de volgende onderwerpen; Onderwijsresultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid en kwaliteitszorg en ambitie. Hierin is op elk onderdeel de stand van zaken beschreven. Als vervolg hierop beschrijven we hieronder de ontwikkelrichting op de verschillende gebieden.

Onderwijsresultaten
<i>Resultaten</i>
<ul style="list-style-type: none">
• Kinderen moeten zich kunnen ontwikkelen op basis van hun eigen kansen en mogelijkheden.
• Vaststellen tussen en eindniveau van elk leerjaar op de kernvakken begrijpend lezen, technisch lezen, rekenen, spelling en vaardigheden van kinderen. Gebaseerd op de referentieniveaus en rekening houdend met het ontwikkelingsperspectief en prognose van het kind.
• Trendanalyse op de vier vakgebieden in samenwerking met BCO advies en SBO Geldrop. Resultaten analyseren en beoordelen en bespreken met het team. Door de samenwerking kan de school in de komende jaren steeds meer zelf de trendanalyses opzetten en niet meer afhankelijk zijn van een externe expert.

Onderwijsproces

Aanbod, Zicht op ontwikkeling, Didactisch handelen, Ondersteuning.

- Invoering nieuwe methode voor taal, spelling en begrijpend lezen in schooljaar 2016-2017. Het aanbod sluit aan op de referentieniveaus.
- Teamscholing Taal leren in interactie verder verdiepen. Collega's direct coachen en begeleiden in de klas met behulp van een expert in de groep en filmopnames. Aandacht voor de volgende stap in dit proces van vragen stellen naar kinderen. Het principe van Taal leren in interactie ook hanteren bij andere vakgebieden.
- Woordenschatonderwijs verder vormgeven n.a.v. de aanschaf van de nieuwe methode taal en de teamscholing Taal leren in interactie. Daarnaast woordenschatonderwijs en Taal leren in interactie integreren bij andere vakgebieden. Taalcoördinator hierin een rol laten vervullen.
- Op de vakgebieden technisch lezen en spelling zijn n.a.v. de trendanalyses aanbevelingen geschreven om daarmee de resultaten te vergroten. Met de invoering van de nieuwe spellingsmethode komend schooljaar wordt daarin al meteen voorzien.
- Rijke leeromgeving kritisch bekijken en bespreken. Aanpassingen maken in de omgeving gericht op taalrijk, handelend, uitdagende leeromgeving, enz.. Kinderen meer handelend laten werken, wat aansluit op de wereld om hen heen en het dagelijks leven.
- Kritisch kijken naar het aanbod gericht op het aanleren van vaardigheden van kinderen. Bijvoorbeeld ICT middelen gericht inzetten als uitdagend en adaptief materiaal, zorg voor een verdieping op het aanbod geen vervanging van het schriftelijk materiaal.
- Het ontwikkelingsperspectief, OPP, verder vormgeven binnen de school. Het OPP bespreken met ouders, waardoor ouders nog meer zicht krijgen op de ontwikkeling van het kind en de betrokkenheid wordt vergroot.
- Kritisch kijken naar de inhoud en effectiviteit van het OPP, het groepsoverzicht en het groepsplan. Zorgen voor nog meer afstemming op de inhoud tussen de drie verschillende middelen.
- Kindgesprekken verder vormgeven. Individuele doelen van kinderen zichtbaar maken, zie ook schoolklimaat.
- Verdieping op de teamscholing Doordacht lesgeven en daarmee op de didactische vaardigheden van de leerkrachten. Het directe instructiemodel verder vormgeven binnen elk groep, waardoor de kwaliteit binnen elke groep wordt vergroot.
- Verdieping van het aanbod voor jonge risico kinderen op SWV niveau en onze school.
- Verdieping van de werkwijze van de commissie van begeleiding van de school.
- Aanbod van de zorgniveaus in de groep aanscherpen.

Schoolklimaat en veiligheid

- Hoge verwachtingen van kinderen zichtbaar maken en benoemen. Zorgen voor een uitdagende leeromgeving, stimuleren van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van kinderen.
- Pedagogisch handelen blijft een vast onderdeel van de professionalisering van het team in de komende jaren. Komend schooljaar zullen we een aantal herhalingsbijeenkomsten doen met het Nivoz, Pedagogisch Tact.
- Taak interne vertrouwenspersoon verder uitwerken.
- In blijven spelen op de veranderende doelgroep.

Kwaliteitszorg en ambitie

Evaluatie en verbetering, Kwaliteitscultuur, Verantwoording en dialoog

- Aandacht voor de verdere ontwikkeling van het team. MT, IB en coördinatoren. Verantwoordelijkheid van elk teamlid benadrukken en vergroten. Elke teamlid de ruimte geven zich zowel individueel als op teamniveau te ontwikkelen.
- Kritisch zijn op het aantal teamontwikkelingen en jaarplannen in een schooljaar. Planmatig zorgen voor een goede balans en kwaliteit vergroting.
- Lesobservaties vastleggen en analyseren voor verdere aanscherping van aandachtspunten en kwaliteiten.
- Externe expertise betrekken bij de schoolontwikkeling.
- Betrokkenheid van ouders vergroten op diverse vlakken binnen school.
- Trendanalyses en tevredenheidsonderzoeken gebruiken met het team om vervolgstappen binnen de school vast te leggen en verantwoordelijkheden te bespreken.
- Cultuur van het team vasthouden en borgen.
- Verder ontwikkeling OPDC binnen stichting Zicht.
- Auditsysteem scholen stichting Zicht invoeren.

Team, directie en bestuur SBO Petrus Dondersschool.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook SBO Petrus Dondersschool.

Op 21 april 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school met enkele praktijkvoorbeelden;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: managementteam, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Op 21 april 2016, aan het eind van de onderzoeksdag, hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

Onderstaand staan de portretten van alle standaarden uit het concept-waarderingskader. Bij kwaliteitsonderzoeken gedifferentieerd toezicht wordt een bij de school passende selectie van deze standaarden beoordeeld.

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

STANDAARD 1.2: SOCIALE LEERRESULTATEN

De leerlingen behalen sociale leerresultaten op het niveau dat tenminste in overeenstemming is met de gestelde norm.

De school hecht belang aan het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan ambities geformuleerd over het niveau dat elke leerling kan bereiken. De groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode door maken toetst zij aan deze doelen. De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijk competenties, die passen bij de kenmerken van leerlingenpopulatie en de gesteld doelen. Alle leerlingen profiteren optimaal van het genoten onderwijs op deze gebieden. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat er in zit.

STANDAARD 1.3 : VERVOLGSUCCES

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school.

De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. Het vervolgsucces voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school. De school analyseert deze gegevens en betreft deze bij de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De leraren verbreden of verdiepen het aanbod afhankelijk van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het behalen van het opgestelde ontwikkelingsperspectief. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft, bespreekt deze met ouders en leerlingen en stelt de interventies zo nodig bij.

STANDAARD 2.5: SAMENWERKING

De school werkt nauw samen met voorafgaand en vervolgonderwijs, gemeenten en andere partners zoals ouders.

De school werkt nauw samen met ouders, voorschoolse voorzieningen, voorgaande scholen en ketenpartners door informatie over leerlingen uit te wisselen ter bestrijding van uitval en ten behoeve van leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften. Zij ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daar op af. Voor kinderen in achterstandssituaties en/of met een ondersteuningsbehoefte werkt de school intensief samen met ouders, ketenpartners en met partners in het samenwerkingsverband.

Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van leerlingen informeert ze de ouders en de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerlingen.

STANDAARD 2.6: TOETSING EN AFSLUITING

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Alle leerlingen in groep 8 maken een eindtoets; tijdens de schoolperiode maken ze regelmatig toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leraren nemen de toetsen af conform de voorschriften in de handleiding. De school volgt een zorgvuldige procedure bij het bepalen van het advies voor vervolgonderwijs en spant zich in om leerlingen op het bij hen passende niveau geplaatst te krijgen. De procedure bij advisering voorziet in betrokkenheid van ouders en leerlingen en wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig herzien. Ouders zijn geïnformeerd over het schoolbeleid voor toetsing, vertragen en versnellen.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.